

Imaš pa že satnike z enim robčekom ali trirobate, zapazi si dobro to-le:

1. Pomaži robčke, na katere imajo čebele satove delati, prav dobro z navadnim voskom, ali, če takega nimaš, s kako bolj mlado satino, katero pa poprej dobro pomečkaj; še bolje boš pa storil, če robčke satnikov v raztopljen vosek pomočiš, predno jih v panj položiš.

2. Čebele imajo navado, da v začetku satove malo in slabo na robčke prilepijo, in jih še le pozneje, ko so že večji, bolje pritrdijo. Ako tedaj kmalo potem, ko so čebele na robčke delati začele, kaki sat iz panja vzameš, delaj ž njim varno, da se ti od satnika ne odtrga.

3. Ako si satnike dobro povoščil ali z voskom pomazal, potem ti bodo čebele navadno prav natanko na robčke satove delale, ker, kakor kaže, robček za srednjo steno sata imajo. Vendar pa moram tukaj opomniti, da hočejo čebele včasih satove na koncih zaviti, predno jih še popolnoma do druge stranice panja pripeljejo; to se posebno takrat rado prigodi, če se jim paša hitro odtrga. Da se pa to ne zgodi, se prav lahko zabrani, in sicer tako-le: Čebele imajo navado, da pri eni strani satove delati začnejo, in jih proti drugi strani vlečejo, začnejo pa delati več ali manj satov, kakor je roj, ali močnejši ali slabiji. Na priliko: Če imaš dober prvi roj, in ga vgrebeš ali vsadiš v panj, kateri ima same satnike z robčki, ti čebele začnejo delati satove na desni strani, in sicer za prednjo končnico, in jih vlečejo proti levi strani. Kedar so ti tedaj čebele satove, kolikor so jih delati začele, že malo čez sredo panja proti levi strani potegnile, potem vsaki drugi satnik obrni. Prvi satnik, ki leži koj za sprednjo končnico, in ima že dobro polovico sata na desni strani panja dodelanega, pusti pri miru, drugi satnik pa obrni tako, da bo sat, kolikor je že izdelanega, prišel na levo stran itd. Tako pridejo vselej tisti konci satnikov, ki so še prazni, med dva že bolj ali manj izdelana sata, in čebele satov na koncih ne morejo zakriviti, ker jim na obeh straneh že dodelani satovi tega storiti ne pripusté.

4. Če imaš kaj praznega satovja prihranjenega, znaš tudi na nekatere satnike satovne začetke prilepiti, in potem satnike v panj tako položiti, da pride vselej en satnik z robčekom med dva druga, katera satovne začetke že prilepljene imata. Še bolje je, če imaš morebiti že cele satove na satnikih, ki si jih od poprejšnjega leta prihranil. Ako eden ali drugi teh satov ni prav popolnoma raven, ga poravnaj. Položi ga na mizo ali kako diljo, in ga z drugo diljico pritiski, tako ti bo popolnoma raven postal. Pokladaj take satove v panj spet tako, da pride med dva sata vselej en prazen satnik z robčekom, in tako boš tudi čebelam zabranil, da ti ne bodo nobenega sata zakrivile; zraven tega jih boš pa ravno s tem tudi še posebno k pridnosti priganjal, ker čebele grozno težko prazne prostore med satovjem trpé, in si vse prizadenejo, da jih prej ko morejo, zadelajo.

5. Ako kak roj v panj vsadiš, kateri ima same satnike z robčki, položi vse satnike va-nj, in kedar ti bodo čebele na nekatere satnike delati začele, znaš začete satove na ta ali uni konec panja prestaviti, in prazne satnike, kolikor jih čebele še ne potrebujejo, iz panja vzeti.

6. Tudi na satnikih z robčki pusti malo sledú, kedar kak sat od katerega odrežeš.

Jaz zdaj vsem svojim novim panjem delam satnike z enim robcem, in to mi skušnje prav dobro potrjujejo, zakaj prepričal sem se, da čebele še manjkrat kak sat zakrivijo, če na robcu delajo, kakor pa če se jim satovni začetki na satnike prilepijo. (Dal. prih.)

Živinozdravniška skušnja.

* *Zdravilna moč salicilne kisline.* Kar so unidan „Novice“ na hvalo tej še ne dolgo znani kislini pisale, potrjuje tudi „Oesterr. landw. Wochenblatt“. Dvema kravama, ki ste za antraksom zboleli, se je dala na maslic vode ena žlica te kisline; ena krava se je po preteku pol ure že nehala tresti, drugi pa se je ta kislina še v drugič dala. Obe ste ozdraveli. Tudi jagnjetu, ki je nevarno zbolelo, so rešili življenje z malo (kavino) žličico te kisline. Moje črnilo — piše omenjeni poročevalec v „Wochenblattu“ — že ne pozná plesnine več, kar jej primešam nekoliko te kisline.

Gospodarske novice.

* *Lepo število hroščev pokončanih.* Prebivalci občine Greifenburg na Koroškem so — kakor „Kärnt. Blatt“ piše — 800 maselnov vlovljenih hroščev (kebrov) županstvu prinesli, kjer so bili pokončani. V enem maselnu so našli 1110 hroščev; potem takem je bilo skupaj 888.000 škodljivega mrčesa pokončano. Če je bilo v tem številu le polovica babic, od katerih bi bila, kakor skušnje učijo, vsaka po 50 jajčic v zemljo položila, zneslo bi to 22 milijonov jajčic ali ogercev (črvov). Kako velika škoda se je s tem odvrnila kmetijstvu, je očitno kot beli dan.

* *Lubadar* (knaver) se je prikazal tudi v nekaterih gozdih Judenburškega okraja na Štajarskem. Res tedaj se širi ta nadloga čedalje bolj.

* *Goveje kuge* je vendar tudi zdaj na Hrvaškem konec.

* Ministerstvo je prepovedalo, da se iz severne Amerike ne sme krompir v Avstrijske dežele vvaževati, in to zato ne, ker se je bati, da ne bi se s krompirjem vred pripeljal k nam tudi škodljivi koleradec, o katerem so „Novice“ v 1. listu pisale.

Lončenih ceví za drenažo in vodotoče,

na mašini izdelanih, ki mi jo je sl. družba kmetijska Kranjska posodila, imam zopet mnogo za prodaj pripravljenih po nizki ceni: seženj drenažnih po 25 kr., vodotočnih 1½ palca votline pa po 70 kr.; imam pa tudi po 2 do 4 palce notranje votline. Lončene cevi skor večno trpijo. Kdor želi muštre, naj mi piše; pri dem pa tudi sam kraj ogledat.

Andrej Net,
posestnik na Kokrici nad Kranjem.

Znanstvene stvari.

Zapisnik

33. odborove skupščine slovenske Matice

26. maja 1875. leta.

Ko so se bili zbrali gg. odborniki: dr. J. Bleiweis, P. Kozler, Marn, Močnik, Pleteršnik, dr. Poklukar, Praprotnik, Sovan, Stegnar, dr. Sterbenec, Svetec, Šolar, Tomšič, Tušek, Vavrú, Vilhar, Wiesthaler, dr. Zupanec in Žakelj, je začel podpredsednik g. P. Kozler skupščino.

1. Prebral se je zapisnik 32. odborove skupščine, ki se je potrdil po tem, ko se mu je dodalo to, da je g. odbornik Parapat pismeno povedal svoje mnenje o dr. Costovem spomeniku. Potem se je prebral in potrdil zapisnik 10. občnega zbora in zapisnik skrutina-

torjev volitve. Izvoljeni so bili izmed 346 oddanih glasov gg.: dr. J. Bleiweis (346), J. Tušek (346), Vavrū (346), Ravnikar (346), Wiesthaler (346), dr. Ulaga (346), grof Barbo (345), F. Stegnar (345), Urbas (344), Svetec (341), Gorup (333). Razun teh so dobili dr. Šust 11, dr. Gregorec 6 glasov itd. Odbor potrди volitve, ker so se popolnoma pravilno vršile. Tajnik naznanja, da se je g. Fr. Ravnikar odpovedal odborništvu, ker je z drugimi deli preobložen. Odbornik Marn omeni, da se je letos zato tako malo Matičarjev volitve vdeležilo, ker se je premalo vabil bilo razposlalo ali pa prepozno. Tajnik reče, da mu rajni predsednik Costa nikoli ni povedal, da bi se bila kedaj povabila razpošiljala. Mislil je toraj on, da je dovolj, ako se čas občnega zbora po časnikih naznani; dal je sicer nekoliko sto vabil na svojo varnost ali nevarnost pri Blazniku tiskati, katera vabila je on poslal bil gg. poverjenikom večih poverjeništev; da bi pa vsacemu Matičarju posebej povabila pošiljal, to — si je mislil, bi prizadelo Matici preveč stroškov. — Odbornik Svetec reče: Vzrok temu, da se je tako malo glasov oddalo, je bil edino le ta: ker tega ni trebalo, saj ni bilo nobene agitacije od nasprotne strani. (Dal. prih.)

Slovstvene stvari.

Nekoliko posnetkov iz Miklošičeve sintakse.

(Dalje.)

* Splošno pravilo veli, da se pridevniki i posamič stoječ vjemljejo v spolu in številu s svojim samostavnikom. A kadar je govorjenje o dveh takih samostavnih, ki pomenita živi bitji različnega spola, tedaj se proti temu pravilu rabi pridevnik srednjega spola, na pr. vsako edinih tičev je letalo po zraku (Ravnikar. Zgodbe sv. pisma). V srbski pripovedki: zapitaju (vprašajo) jedno drugoga (namreč: medved, svinja i lisica). Nači češ ih oboje jedno do drugoga mrtvo. Težje, mislim, posnemali bi mi primere, kakor na pr. ta srbski: Tu četeri bijahu vojvode, jedno Petre a drugo Milošu; ali pa poljski: Jedno z rodzicow stracić (eno starišev izgubiti, = enega izmed starišev).

* Pomoti je najbrže pripisovati, če Miklošič v Metelk. slovnici str. 242 stoječi primer: platno je lepo, katerega smo včera kupili, razume kakor da bi današnji Slovenci sploh takó govorili ter v akuzativu rabili pridevnik moškega namesto srednjega spola. V srednjem spolu se ne ločimo od drugih Slovanov, a ločimo se pri samezno stoječih pridevniki in zaimkih moškega spola v akuzativu edinega števila, če se nanašajo na neživo stvar. Mi pravimo, na pr. Kje imaš klobuk, katerega sem ti posodil? a po zgledu drugih Slovanov bi se moralo reči: kje imaš klobuk, kateri sem ti posodil?

* Po primerih iz drugih slov. jezikov vzeti bilo bi pisati: Jožef z Nikodemom sta odšla (= Jožef in Nikodem sta odšla). Mož z ženo sta živela. Oče z materjo spita v hladni zemlji. Sosed s hlapcema delajo v gozdu.

* Ločivni številniki (num. distrib.) se nanašajo na toliko različnih (posebnih) množin, kolikor jednic imajo v sebi, na pr. dvoji ljudje, recimo: meščani i kmetje. Odsekali so mu oboje prste (to je ročne in nožne). Napravljen je mir med obojimi (to je med obema strankama; med obema, pomenilo bi dva človeka). Ona je troje snubce imela (ker je namreč vsak snubač nekoliko spremljavcev imel). Zagrmé oboji topovi (t. j. z obeh strani). — Ločivni številniki se tudi rabijo, kadar govorimo o številu miselnih (abstraktnih)

reči, na pr.: Trojo krivico delaš. Dvojna dobrota božja. Oboja misel je slaba. Troje misli me mučijo. Dvoji blagoslov, dvoji krst; dvoji pomen, dvoja žalost itd.

* Slovnič učí, kdaj se piše povračavni zaimsek se in dotični svojivnik: svoj. V drugih jezikih, zlasti staroslovenskem ima svoj tudi pomen latinskega pridevnika: proprius ali nemškega: eigen, ter se rabi brez ozira na subjekt. Vsakemu svoje. Pa tudi na pr. svoja usta (dein eigener Mund) so te obdolžila. Sampsona je svoja žena pogubila. Storití kaj o svojem času. Bolje je svoje jajce nego tuja kokoš. — Subjekt, ki tičí v infinitivu, — če je različen od subjekta v stavku, — tukaj nima vpliva; na pr.: Kralj ga ukaže pred se pripeljati (= ukaže, da ga pripeljejo pred-nj). Vidi jo rajdo tujih kupcev proti sebi priti (= da idejo proti njim). Glej Metelk. slov. str. 228. Težja je razsodba zastran subjekta v participu, kadar se namreč stavek s pomočjo participa okrajša in takó pride v področje subjektu glavnega stavka ter se razmerje zaimka predrugači. Stavek: „izpolnujem dolžnosti, ki so mi naložene“, okrajšujejo eni: izpolnujem naložene si dolžnosti (ali tudi: sebi naložene dolžnosti), drugi pa: izpolnujem naložene mi dolžnosti. Po glavnem pravilu bilo bi prvo prav, in ne drugo. In če staroslovenski prevod mesto (Jan. 1, 47): Vidêv Isus Natanailê grêdašta k sebê primerjamo s slovenskim: Jezus je vidil k sebi priti Natanaela, moramo priznati, da če je poslednje prav, lahko je i prvo. Ali Miklošičeva sintaksa ima po onoliko primerov za eno in drugo, torej še vedno — sub judice lis est. Slovenci, ako se ne motim, dajemo prednost poslednjemu načinu ter bi tudi rekli po staroslov. zgledu: Obrnivši se k idočemu za njim ljudstvu reče. (Dal. prih.)

Politične stvari.

„Mlado“- in „Staročehi“.

(Konec.)

Nekdanje prednosti in pravice srednjeveškega plemstva — nadaljuje Palacky svoj spis — so pri nas za letom 1848 popolnoma odpravljene in to ne morda po zaslugi „mladočehov“, marveč le po našem osebnem prizadevanji, in ravno za to dôbo je zadobila po nas takrat ob enem priborjena demokratična enakost pred postavo neprikrajšano veljavnost tudi v javnem življenji, vsaj meni ni znano, da bi si kdo izmed nas stanovske predpravitve nazaj želel.

Razdraženost in vedno hujskanje na plemstvo naše se mi zato ne zdi toliko znamenje svobodomiselnosti, kakor marveč nevošljivosti zarad tega, ker je plemstvo bolj premožno in morda tudi bolj omikano; morda pa to hujskanje ima še zavržljivejši cilj, namreč po hujskanji tega in sumničenji družega stanú med narodom razpor širiti....

Kaj pa naj rečem o agitaciji zoper duhovski stan sploh, ki se kaže že v navadnem zaničljivem priimku „klerikalci“? Ta agitacija izvira iz Dunaja, iz očitnega sovraštva judov do krščanstva sploh, od tod se je zatrosila na Česko. Kaka krivica se s tem duhovščini naši dela, tega mi ni treba na široko razkladati, saj bo vsacemu znano. „Nar. Listy“ so ostrašeni po glasni nevolji velike večine naročnikov zarad takega početja nekoliko ponehali hvalisati nevero in brezboštvo, al „klerikalstvo“ je v njihovih očéh ostalo vedno še slaba reč, ki je vredna zasramovanja in posmehovanja. No, se vé da, ko bomo vsi molili modérnega teleta in bo zatrta staročeska vera in vraža in nas ne bo nihče več k pobožnemu in pravičnemu življenju priganjal, potem

* *Domačih zajcev ali kuncev največega pitanega francoskega plemena, katere po več deželah čislajo za jako okusno pečenko, ima na prodaj gosp. Jožef Gros, blagajnik c. k. kmetijske družbe v Celovcu.*

* *Mariborski vinogradni posestniki Perko, Kriehuber in Auchman bodo Štajarska vina poslali na svetovno razstavo v Filadelfiji v Ameriki.*

Gopodarske skušnje.

* *Najbolji pomoček zoper stenice je solnčna roža in je tudi najmanj nevarna pa tudi najcenejša. Podtakne se v tacih sobah, kjer so stenice, pod table in zrcala, v slamnice in žimnice, kjer pa ne pomaga tako gotovo. Dub semena solnčne rože menda umori ta mrčes, kajti nahajajo se od njega po tem samo suhi mehovi.*

Novi Kranjski panj

po Dzierzonovi osnovi.

Spisuje Luka Porenta, župnik in čebelar v Bohinji.

(Dalje.)

Taki satniki bodo tudi drugim čebelarjem dobro služili, še posebno pa zato, ker v primeri z gladkimi še nekatere posebne prednosti imajo, in sicer te-le:

1) Ako čebelar satnike z robčki ima, začne lahko koj po Dzierzonovi sistemi čebelariti, če tudi nič praznega satja nima; kdor pa le gladke satnike ima, tako čebelariti ne more začeti, če praznega satja nima, ker čebele na gladke satnike satov ne delajo ravno, ako se jim satovni začetki na-nje ne prilepijo. — Če pa kdo tudi kaj malega praznega satja ima, ga ravno tako lahko na satnike z robci prilepi, kakor na gladke.

2) Prilepljevanje satovnih začetkov na satnike prizadene več dela in vzame več voska, kakor pa, če se robčki povoščijo ali z voskom pomažejo.

3. Satovi, kedar so polni medu, so veliko lepši in tudi za jed bolj okusni, če so na robčke delani, so zgoraj, kjer se satnikov drže, vselej bolj ali manj črnkasti, in toraj ne tako lepi, in tudi za jed ne tako okusni.

Dozdaj sem govoril le o takih panjovih, ki imajo samo premakljive satnike.

Ker so pa najimenoitnejši čebelarji sedanjega časa, posebno na Nemškem, delati začeli take panjove, ki imajo namesti satnikov cele okvirčke ali romčke, sem si mislil, da tudi naši čebelarji v tej reči zastajati ne smejo, zato sem tudi jez nove panjove z romčki delati začel, in zato moram tudi zastran tacih panjev kaj malega spregovoriti.

Da tudi panj, kateri ima namesti samih satnikov cele romčke, mora tako narejen biti, da je med zgornjimi deli romčkov in pokrovom panja vsaj četrt palca praznega prostora, to se že samo po sebi razume. Pa tudi med stranskimi diljicami romčkov in med stranicami panja mora biti vsaj pičlo četrt palca praznega prostora, da morejo čebele tudi med romčki in stranicami panja sèm ter tjà laziti in tako črve in druge mrčese iz panja potrebiti, katerih bi se ravno tukaj spet prav veliko vgnjezdilo, ko bi se romčki stranic panja tiščali. Med spodnjimi deli romčkov in spodnjo diljo panja naj se pa pusti blizo pol palca praznega prostora, kedar se novi panjovi delajo. Dasiravno bi namreč čebele spodaj že lahko sèm ter tjà hodile, ko bi bilo med romčki in spodnjo diljo panja le četrt palca praznega prostora, me je vendar skušnja izučila, da se stranice in končnice vsacega panja, če je tudi še iz tako suhih dilj narejen, čez kaci 10—15 let vendar še toliko vsuše, da panj blizo četrt palca niže postane, kakor je bil pa

nov narejen. Romčki se pa nič skrciti ne morejo, ker njih stranske diljice pokonci stojé. Ravno zato je potrebno, da se pri novo narejenih panjovih spodaj med romčki in spodnjo diljo panja blizo pol palca praznega prostora pusti, da tudi še potem, ko se stranice in končnice panja že popolnoma osuše, vendar spodaj med romčki in spodnjo diljo panja še četrt palca praznega prostora ostane.

Tudi romčki pa morajo tako narejeni biti, da se ne moreta nikoli dva sata skupaj pritisniti. Da se pa dva sata, ki sta v romčke delana, ne moreta skupaj pritisniti, se more na več načinov zabraniti. Tukaj spet pride na to, ali je panj tako dzierzonziran, da se zgornje diljice romčkov v posebne zareze pokladajo, ali pa da nima vsak romček svoje posebne zareze. Ako se romčki v zareze pokladajo, potem zadostuje, da imate stranski diljici romčkov samo po dvoje ušesic, in sicer blizo enega palca od zdolej. — Ker so zgornji deli romčkov v zareze položeni, stranski diljici se pa z ušesici ena v drugo upirate, romčki popolnoma trdno stojé, in se kar nič premakniti ne morejo.

Ako je pa panj tako narejen, da se zgornji deli romčkov ne pokladajo v zareznice, potem morajo pa imeti ali stranski deli romčkov po čvetero ušesic, namreč blizo enega palca od zgoraj dva, ali pa morajo imeti zgornje in spodnje diljice romčkov po čvetero tacih ušesic, namreč blizo obeh koncev po dvoje. Tako se romčki ali z ušesici stranskih diljic, ali pa z ušesici zgornjih in spodnjih lašt na štirih krajih v ušesica sebi nasproti stoječih romčkov upirajo in tako tudi popolnoma trdno stojé.

Panjovi z romčki so zato prav pripravi, ker se satovi veliko lažje premikajo, in iz enega panja v drugega prestavljajo, če so v romčke delani, kakor pa, če so na same satnike prilepljeni, zakaj, če so satovi le na satnike narejeni, jih čebele k stranicam panja prilepijo, in če hoče čebelar take satove iz enega panja v drugega prestavljati, jih mora poprej od stranic odrezati; nasproti pa čebele romčkov k stranicam ne prilepijo, toraj jih tudi ni potreba odrezovati, kedar se kaj prestavljajo.

Ne more se pa tajiti, da so panjovi z romčki precej draži, kakor panjovi s samimi satniki, ker romčki dajo veliko več dela in tudi več lesa vzamejo, kakor pa same satovne diljice. (Dal. prih.)

Znanstvene stvari.

Zapisnik

33. odborove skupščine slovenske Matice

26. maja 1875. leta.

(Dalje.)

2. Kdaj naj se prihodnje Matično leto začne, to določiti naj se prepusti prihodnji odborovi skupščini.

3. Potem je prišla na vrsto volitev prvosednika, njegovih dveh namestnikov, blagajnika, tajnika, pregledovalca društvenih računov in 2 ključarjev.

Za prvosednika je bil izvoljen gosp. dr. Jan. Bleiweis z 18 glasovi izmed oddanih 19 glasov; za njegova namestnika pa gospoda Peter Kozler z 17 in prof. Pleteršnik z 10 glasovi. Gosp. podpredsednik P. Kozler pozdravlja toplo novega prvosednika dr. J. Bleiweisa, ki pa v daljem govoru motivira prošnjo, naj si namesto njega gospodje odborniki izberó drugega prvosednika. Ko gospodje Kozler, Šolar, Marn, Tomšič in drugi odgovarjajo, sprejme g. dr. Bleiweis častno mesto predsedstva s pridržkom, da

sme odstopiti, kedar bi za zdravja volja to za potrebno spoznal.

Prof. M. Pleteršnik se je tudi branil prevzeti podpredsedništvo, pa ga po vsestranskem prigovarjanji naposled vendar prevzel. Gosp. P. Kozler je brez ugovora ostal na mestu prvega podpredsednika.

Dosedanjega blagajnika gosp. Ivana Vilharja je volil odbor per acclamationem še nadalje za blagajnika.

Potem je prišla volitev tajnika na vrsto. Dr. J. Bleiweis, ki je zdaj mesto predsedstva prevzel, pravi, da pride največ in najzamudnejših del tajniku v dolžnost; zatorej praša dosedanjega tajnika prof. Tuška: hoče li on še nadalje opravljati tajnikova opravila? Tajnik odgovori, da vendar še prevzame tajništvo zato, ker stanuje zdaj v Matični hiši in mu je vsled tega posel mnogo olajšan. Potem stavi predsednik volitev tajnika na glasovanje, in izbran je bil soglasno za tajnika dosedanjega Matični tajnik prof. J. Tušek.

Za druga opravila je tudi soglasno pridržal odbor vse dosedanje gospode upravnike; bil je namreč za knjižničarja izvoljen prof. Vavrů; za pregledovalca računov dr. Zupanec, za ključarja Fr. Sovan stareji in dr. Strbenec.

4. Prestopilo se je potem na volitev odsekov.

a) Gospodarski odsek ostane, kakor je bil.

b) Odsek za narodno blago se združi z odsekom za izdavanje knjig, ki se dopolni tako, da pride vanj mesto dr. Coste prof. Wiesthaler, ter da se pomnoži še z gospodom Stegnarjem in Urbasom.

Jako važni predlog podpredsednika prof. Pleteršnika, predlog namreč: naj se odsek za izdavanje knjig razdeli na tri pododseke: 1) za jezikoslovje, 2) za zgodovino, 3) za realne predmete — se v tej seji ni mogel konečno rešiti ter po nasvetu predsednikovem odložil se na sklepanje v prihodnji odborovi seji s tem dodatkom, naj se odsek za izdavanje knjig pred vsem konstituiraj, to je, si svojega prvomestnika, namestnika njegovega in pa zapisnikarja izvoli, potem prof. Pleteršnikov predlog v prevdarek vzame in o njem v prihodnji odborovi seji poroča.

5. Gospé Scholmajerjeve ponudba, naj bi Matica iz zupščine dr. Costove kupila slovenske knjige, izročila se je v pretres odseku za izdavanje knjig. Ta je pozneje iz svoje skupščine izbral gg. Vavrů-a in Wiesthalerja, da pred vsem drugim pregledata knjižnico, ter odboru o tem prihodnjič poročata.

6. Gledé pisma mestnega magistrata, naj bi Matica nekoliko donesla za nov trottoir pred svojo hišo na Bregu, sklenilo se je, da se bo z dr. Poklukarjem pomnoženi gospodarski odsek o tem posvetoval. *)

7. Gosp. Tomšiča je odbor prosil, da naj bi nadaljeval po dr. Costi začetno in do leta 1874 nadaljevano bibliografijo slovensko, ter da bi izročil Matičnemu „Letopisu“ za 1876. leto slovensko bibliografijo za 1874. in za 1875. leto. — Gosp. Tomšič je to delo prevzel.

8. Ko se je še sprejel prof. Marnov nasvet: naj bi Matica dajala marljivim učencem srednjih šol darila iz svoje knjižne zaloge, je končal predsednik današnjo odborovo sejo.

Podučne stvari.

Loterija — bedarija!

Da je ta napis resničen, hočemo dokazati s številkami, pa nobena loterijska sestra in loterijski brat naj

*) Sklep je bil ta, da bo Matica dala $\frac{2}{3}$ stroškov za trottoir pred svojo hišo.

ne misli, da so te številke le izmišljene; rečemo jim, da so do pičice resnične, ker so vzete iz računov c. k. finančnega ministerstva.

Poslušajte tedaj!

Leta 1869 je bilo po vsi Avstriji 73 milijonov in 571.110 loterijskih stav, število dobitkov pa 1 milijon in 96.179.

Leta 1870 je bilo 74 milijonov in 12.6000 stav, dobitkov pa 1 milijon in 65.944.

Leta 1871 je bilo 80 milijonov in 695.350 stav, dobitkov 1 milijon in 208.532.

V teh 3 letih je bilo tedaj stav 238 milijonov in 279.160 v mali loteriji, dobitkov pa le 3 milijone in 370.652, po tem takem izmed 100 ljudi zadene jih le 21, vseh drugih 79 se pa pod brado obriše.

Država je po stavah v malo loterijo l. 1871 prejela čez 15 milijonov gold., za dobitke pa je izplačala le nekaj čez 8 milijonov, tedaj je državi ostala skoro polovica čistega dobička, in od kod je ta denar? — večidel od revnih ljudi. Ali ni to davek in prav krivičen davek? Resnico je govoril cesar Napoleon, ko je loterijski davek imenoval „davek bedakov“.

Slovstvene stvari.

Nekoliko posnetkov iz Miklošičeve sintakse.

(Dalje.)

*** Vzajemnost (Reciprocität) se izraža: 1) z zaimkom se, na pr.: Saj sva si brata; seznanimo se! 2) z zaimkom se in predlogom med, na pr. ljubite se med seboj; 3) z uporabo dvojnega drug, ali z zvezo številnikov eden — drug; na pr. (staroslov.): Ljubite drug drugega; — pomagajte eden drugemu.

Kadar se pa govori o djanji med dvema s samostavnikom izraženima, sosebno neživima stvarima, katero deluje z ene na drugo, tedaj se mora samostavnik ponavljati, niti bi bilo pravilno po nemški šegi rabiti: eden in drugi, na pr.: Brat brata ne razume. Sestra sestra zavidi. Roka roko umije. Tema je bilo, da človek človeka ni videl. Klin s klinom, bêt z betom. Iz roke v roko predevati. Vrana vrani oči ne izkljuje. Švigal je blisk za bliskom itd.

*** Za glagolom: bati se, stoji pred sledečim glagolom nikavnica ne; to vsaj potrjuje večina primerov vzetih iz slovanskih jezikov; na pr.: Višji se je bal, da bi Pavla ne raztrgali. Bali so se ljudstva, da bi jih ne kamenjale. Bojim se, da bi ne padel. — Strah biti, sram biti ima po Miklošičevem mnenju pravilneje akuzativ dotične osebe, sestro je strah tolovajev, prim. srb. sram je slavno zatočnicu.

*** Spreletelo me je malce, ko sem prišel do tega-le pravila, namreč: Kadar se pridevnik in samostavnik porabita v izraz enega pojma, tedaj imeva pridevnik najraje nominalno formo (to je, nedoločno končnico brez pritaknjene zaimka), na pr. starosl. dobra dêtêl (virtus), velik den (pascha), rus. Belo, Ozero, Novgorod.

Ali sem se brzo prebral ter domislil, da dandanašnji to pravilo vendar ne more obstati. Pač si lahko tolmačimo, kakó more tukaj stati pridevnik nedoločne končnice; kajti z imeni različnih stvari se odgovarja na vprašanje: Kaj je to? in tu se prav prilega odgovor z nedoločno končnico: eine gute Handlung, ein Schulschein, ein großer Tag.

Vendar, če odločimo imena naseljenih mest — kjer se priporoča takó pisati, na pr. Belgrad, Novgrad itd. — kaže ravno naš: Vélíki teden, vélíka nedelja (ne: vèlik teden, velíka nedelja); ter pričuje tudi hrvatsko-srbska in ruska raba, da gre tukaj pisati